

UCHWAŁA Nr XXVI/268/2016
Rady Gminy Kołbaskowo
z dnia 28 grudnia 2016

w sprawie przyjęcia
Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 446.), w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 575, 1583, 1860) Rada Gminy Kołbaskowo uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołbaskowo.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Szczuplak
Zbigniew Szczuplak

Uzasadnienie

Art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 446.) nakładają obowiązek uchwalenia gminnych programów wspierania rodziny.

Art. 176. stanowi:

Do zadań własnych gminy należy:

1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

Art. 179. stanowi

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

W związku z powyższym zachodzi konieczność podjęcia uchwały.

Załącznik do
Uchwały Nr XXVI/268/2016
Rady Gminy Kołbaskowo
z dnia 28 grudnia 2016 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2017 – 2019

KOŁBASKOWO 2016

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniebywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tu nie tylko o kontaktowanie się z rodziną, ale o współpracę z nią, a więc obustronny wysiłek – ze strony pracowników pieczy zastępczej i rodziców - zmierzającą do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy tańszą i bardziej skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. PODSTAWA PRAWNA:

a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 575, 1583, 1860)

b) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj Dz. U. z 2016r, poz. 930,753, 1310, 1359, 1583),

c) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)

d) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286, 1893, 1916),

e) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 224, 437.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

W 2016r. w ramach opracowania Diagnozy problemów społecznych zlecono przeprowadzenie badań ankietowych. Zdobyte informacje stanowią istotny czynnik do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Punktem wyjścia jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołbaskowie.

Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby dzieci i młodzieży, ilości dzieci z terenu gminy Kołbaskowo umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, stypendiów szkolnych oraz Funduszu Alimentacyjnego.

Analiza ankiet

W badaniu wzięło udział 147 mieszkańców, z czego sporą część stanowiły kobiety, bo aż 70% respondentów. Badanych charakteryzował głównie wiek w granicach 31-50 lat (55%) i powyżej 50 roku życia (35%). Najmniej respondentów znajdowało się w wieku 19-30 lat (10%). Respondenci posiadali odpowiednio wykształcenie: podstawowe (24%), zasadnicze zawodowe (16%), średnie (18%), policealne (4%) oraz wyższe (38%), natomiast w statusie zawodowym dominuje stanowisko pracownika (63%) oraz osoby niepracującej (31%). Badanie oscylowało wokół warunków życia w gminie oraz jego jakości, a także problemów jakie napotyka lokalna społeczność.

- Warunki życia w gminie dla większości badanych oceniane są jako dobre (57%) oraz przeciętne (23%). Bardzo dobrze oceniana jest gmina przez 15% respondentów, natomiast 4% uważa, że warunki życia są niezadowolające. Za dominujące problemy społeczne badani uważają:

- uzależnienia (50%)
- bezrobocie (42%)
- brak opieki instytucjonalnej (29%)
- bezradność opiekuńczo-wychowawcza (25%)

- Ubóstwo - wśród najczęstszych przyczyn popadania w ubóstwo wskazywane jest przede wszystkim uzależnienia (72%) oraz zjawisko dziedziczenia biedy (53%). Ponadto, do popadania w ubóstwo przyczyniają się wielodzietność (26%) oraz niedostosowanie społeczne (21%).

- Uzależnienia - Skala problemu uzależnień na terenie gminy w opinii respondentów plasuje się na poziomie średnim (54%), co zdecydowanie można uznać za zjawisko niepokojące. Dla 29% badanych skala osiąga poziom wysoki, natomiast 13% badanych nie było w stanie ocenić sytuacji.

Dominującymi przyczynami popadania w uzależnienia są:

- ubóstwo (53%)
- niedostosowanie społeczne (45%)
- bezrobocie (41%)
- stres (31%)
- samotność (22%)

Wśród badanych znaczna część nie zna form wsparcia dla osób uzależnionych (54%).

- Zjawisko przemocy stosowanej wobec domowników nie jest częstym zjawiskiem pojawiającym się w opinii społeczności lokalnej na terenie gminy. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, że nie każda rodzina, w której pojawia się przemoc w rodzinie poszukuje pomocy. Respondenci w większości przypadków nie znają takich przypadków (49%). Wśród badanych 33% zna niewiele rodzin, w których pojawia się przemoc stosowana wobec domowników.

Do przyczyn pojawienia się agresji stosowanej wobec rodziny zalicza się:

- uzależnienia (77%)
- bezrobocie (40%)
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (34%)
- stres (30%)
- ubóstwo (19%)

- Bezrobocie - W opinii badanych na terenie gminy skala problemu bezrobocia znajduje się na poziomie średnim (48%) oraz niskim (21%). Pozytywnym aspektem jest znajomość przez mieszkańców formy aktywizacji zawodowej przeznaczonej dla osób bezrobotnych (71%).

- problemy dzieci i młodzieży - najważniejsze problemy pojawiające się na terenie gminy wśród dzieci i młodzieży, to problem bezproduktywnego spędzania wolnego czasu (58%) generującego kolejne problemy, takie jak spożywanie alkoholu i palenie papierosów (54%), narkomania (38%), zaniedbania

wychowawcze i socjalne (niedożywienie, higiena) (33%), przestępczość i chuligaństwo (29%) czy demoralizacja (25%). Rozwiązanie problemów dzieci i młodzieży może nastąpić poprzez organizację zajęć pozaszkolnych (48%), tworzenie świetlic i lokali, w których młodzież mogłaby się spotkać i w których można będzie realizować różnego rodzaju zajęcia (46%).

Należy również zaznaczyć, że problemy dotyczące dzieci i młodzieży były najczęściej wybieranym obszarem wymagającym pilnego działania.

- **Problemy społeczne** - według opinii badanych problemy uzależnienia od alkoholu, narkomanii i przemocy w rodzinie mające miejsce na terenie gminy mogłyby zostać zniwelowane poprzez organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (49%), szerzenie oświaty w zakresie problemów społecznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych (45%), organizację grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz współpracę z policją, organizacjami i instytucjami pomagającymi osobom uzależnionym (43%).

Problemy społeczne mogłyby zostać rozwiązane poprzez:

- organizację kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy (85%)
- pozyskiwanie funduszy unijnych (68%)
- wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne (60%)
- zwiększenie ilości imprez sportowych i kulturalnych (43%)

Do działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych należy oprócz władz lokalnych włączyć mieszkańców (67%), organizacje pozarządowe (48%), kościoły (33%) oraz policję (31%).

Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2013	ROK 2015
Liczba mieszkańców Gminy Kołbaskowo (pobyt stały i czasowy) na dzień 31.12.	11 145	11 829
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Kołbaskowo w wieku 0-5 lat	1 019	1 206
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Kołbaskowo w wieku 6-12 lat	954	1 015
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Kołbaskowo w wieku 13-18 lat	795	734
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	348	316
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	853	516
Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych	440	387
Liczba osób uprawnionych do pobierania Funduszu Alimentacyjnego	91	111
Liczba osób uprawnionych do stypendiów szkolnych	50	32
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy umieszczonych w pieczy zastępczej	30	22
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy umieszczonych w pieczy zastępczej w danym roku	4	9
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOWR	250	132
Liczba dzieci/młodzieży korzystających z placówek wsparcia dziennego	140	150
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	33	34

Liczba mieszkańców gminy sukcesywnie się zwiększa, na przestrzeni 2002 – 2015 wzrosła o 59%. W 2015r. wynosiła 11 829 osób.

W Gminie Kołbaskowo w roku 2015 w wieku od 0 do 18 lat mieszkało 2 955 osób, co stanowi 25% ogółu mieszkańców. W tym w wieku od 0-5 lat było 1206 dzieci, co stanowi 10% ogółu mieszkańców oraz w wieku od 6 do 18 roku życia było 1749 dzieci, co stanowi 15% ogółu mieszkańców. Średni wiek mieszkańców gminy to 35,2 lat

W 2015r urodziło się 161 dzieci, Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,52 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W roku 2015 w różnorodnych formach pieczy zastępczej przebywało 28 osób co stanowi 0,24% grupy wiekowej od 0-18 roku życia.

Z analizy danych GOPS za 2015 rok wynika, że 4,85% mieszkańców gminy korzysta z różnych form wsparcia pomocy społecznej realizowanych przez ośrodek (w 2013r. 7,65%)

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje poniższa tabela.

Występujący problem	Liczba środowisk	% z badanej liczby środowisk	% liczby środowisk w 2013r
Niepełnosprawność	87	22	27
Bezrobocie	113	29	39
Długotrwała choroba	169	44	44
Alkoholizm	29	7	8
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	72	19	18

Niepełnosprawność (22%), bezrobocie (29%) i długotrwała choroba (44%), to przyczyny trudnej sytuacji dotyczące znaczną grupę klientów pomocy społecznej, które jednocześnie generuje wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych.

Na porównywalnym do lat poprzednich poziomie pozostaje odsetek rodzin, w których przyczyną kryzysu jest problem uzależnienia od alkoholu, gdzie ze szczególną uwagą traktowane są rodziny z problemem alkoholowym, w których pozostają dzieci.

Niezaradność opiekuńczo-wychowawcza rodzin, o ile dotyka niewielkiego odsetka rodzin (19%), to traktowana jest przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy najsłabszej grupy jaką są dzieci.

Źródła danych:

- Urząd Gminy Kołbaskowo
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołbaskowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny

Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem

MOCNE STRONY

- dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego,
- dobrze funkcjonujące instytucje działające w obszarze pomocy społecznej,
- rozwijający się system pieczy zastępczej,
- znajomość potrzeb świadczeniobiorców GOPS, umiejętność diagnozowania i analizy problemów rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- działalność Interdyscyplinarnego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- realizacja licznych programów osłonowych i profilaktycznych,
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wykształcona i doświadczona kadra pomocy społecznej i oświaty, działająca na rzecz dzieci i rodziny,
- zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny,
- otwartość Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym
- ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- działające na terenie Gminy świetlice środowiskowe.

SŁABE STRONY

- zjawisko marginalizacji społecznej jako przyczyna wielu problemów społecznych, m.in. alkoholizmu, niepełnosprawności,
- niski poziom świadomego rodzicielstwa,
- przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę i/lub inne instytucje,
- wyuczona bezradność i roszczeniowość,
- niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
- mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych,
- niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją.

SZANSE

- pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej,
- utworzenie zespołu asysty rodzinnej,
- zwiększenie ilości i poszerzenie oferty placówek wsparcia dziennego,
- możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez MPiPS konkursów w ramach programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz środków POKL,
- rozwój innowacyjnych metod wsparcia rodziny w pracy asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego – wprowadzanie środowiskowego modelu pracy socjalnej,
- skuteczna i trafna diagnoza problemów dotyczących rodziny oraz analiza dynamiki rozwoju pojawiających się problemów społecznych.

ZAGROŻENIA

- brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin,
- ubożenie społeczeństwa i osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny,
- zanik więzi i tradycji rodzinnych,
- zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców,
- przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę i/lub inne instytucje,
- brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia,
- niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej,
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne,
- zjawisko „dziedziczenia biedy”,
- dalsze utrwalanie się zjawisk negatywnych w sferze społecznej.

IV. CELE PROGRAMU

28.11.2016r uchwala Rady Gminy Kołbaskowo przyjęto Strategię rozwiązywania problemów społecznych na lata 2016 – 2026.

Misją strategii są działania na rzecz zrównoważonego rozwoju osobowego i społecznego mieszkańców, ich wysokiej jakości życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób, rodzin i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Jednym z 4 celów strategicznych jest wspieranie rodziny. Cele operacyjne m.in. to:

- integracja działań instytucji publicznych i organizacji pozarządowych na rzecz pomocy rodzinom dysfunkcyjnym,
- Wspieranie rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji wewnątrzrodzinnych.

CEL GŁÓWNY:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
2. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

1. CEL

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Zadania:

- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców
- Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci
- Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizującej Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
- Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie
- Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi
- Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny
- Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny
- Nawiązanie współpracy z dziadkami, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii

2. CEL

Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

Zadania:

- Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych
- Prowadzenie placówki wsparcia dziennego i zapewnienie w niej miejsc dla dzieci oraz kierowanie dzieci na zajęcia do innych placówek tego typu
- Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną
- Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających
- Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających
- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
- Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności

3. CEL

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Zadania:

- Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów
- Udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej
- Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci
- Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego
- Organizowanie treningów rodzicielskich
- Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ POMOCOWYCH

Harmonogram działań programowych

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/ odpowiedzialni za realizację
<p>Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców</p>	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców	Specjaliści Gminnego Ośrodka Wsparcia Rodziny, PCPR, GOPS, UG
	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci	GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Wsparcia Dziennego, GOWR
	Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	pracownicy socjalni, GKRPA, Policja, sąd rejonowy
	Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie	pracownicy socjalni, zespół interdyscyplinarny
	Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi	asystent rodziny, rodzina wspierająca, pracownicy socjalni, GOWR, Poradnia Rodzinna,
	Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodzin	pracownicy socjalni, asystent rodziny, Sąd Rodzinny i Nieletnich
	Organizowanie szkoleń dla asystentów rodziny	GOPS
	Nawiązanie współpracy z osobami spokrewnionymi, pod warunkiem, że są wolne od patologii	asystent rodziny, pracownicy socjalni, osoby spokrewnione
<p>Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych</p>	Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną	Powiatowy Zespół Poradni Pedagogiczno-Psychologicznych, pedagodzy

		szkolni
	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci oraz kierowanie dzieci na zajęcia do innych placówek tego typu	Urząd Gminy
	Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających	GOPS, rodziny wspierające
	Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających	GOPS
	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	GOPS
	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności	pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów	rodziny biologiczne, koordynatorzy pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator, psycholog
	Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej	pracownicy socjalni, PUP, pracodawcy

Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	asystent rodziny, rodzina wspierająca pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni
Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci	GOPS
Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego	Asystent rodziny, sąsiedzi, rodzina wspierająca, psycholog, kurator, rodzina
Organizowanie treningów rodzicielskich	GOPS, prowadzący treningi rodzicielskie
Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)	pedagog szkolny, psycholog, wychowawca dziecka w szkole, pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej

VI. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2017 – 2019. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

VII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z rodzicami biologicznymi, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba udzielonych porad przez specjalistów w instytucjach samorządowych i GOWR
- liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci
- liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego
- liczba interwencji kryzysowych
- liczba rodzin wymagających wsparcia
- liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie
- liczba rodzin, którym przyznano asystenta
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje

- liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem
- liczba dzieci utrzymujących kontakty z rodzicami biologicznymi do ogółu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- liczba rodzin biologicznych dziecka, z którymi zrealizowano plan pracy zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej
- kwota wydatkowana na koszty utrzymania dzieci w systemie pieczy zastępczej oraz pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
- kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci w formie posiłku w szkole i przedszkolu

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

VIII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

- GOPS Kołbaskowo.
- Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny.
- Zespół Interdyscyplinarny.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- Ośrodki Wsparcia Dziennego.
- Komisariat Policji.
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.
- Placówki Oświatowe.
- Sąd Rodzinny i Nieletnich.
- Powiatowy Urząd Pracy.
- Placówki Służby Zdrowia.
- Rodziny wspierające.
- organizacje pozarządowe.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Program jest zobowiązaniem samorządu gminy i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

IX. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Kołbaskowo,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.